

§ 7

Trestná zodpovednosť právneho nástupcu právnickej osoby

(1) Trestná zodpovednosť právnickej osoby, ktorá bola zrušená, prechádza na všetkých jej právnych nástupcov; to platí aj pre nevykonané tresty, ak odsek 3 neustanovuje inak. Trestná zodpovednosť právnickej osoby na fyzickú osobu neprechádza.

(2) Na ukládanie úhrnného trestu, spoločného trestu, súhrnného trestu a ďalšieho trestu právneho nástupcovi právnickej osoby sa primerane použijú ustanovenia Trestného zákona; ak je takýto postup vzhľadom k povahe právneho nástupníctva vylúčený, súd môže uložiť samostatný trest.

(3) Ak dôjde k zmene alebo zrušeniu právnickej osoby počas vykonávacieho konania, súd, ktorý rozhodol o vine a treste, na návrh právneho nástupcu tejto právnickej osoby rozhodne, či alebo v akom rozsahu sa nevykonaný trest vzťahuje aj na tohto právneho nástupcu; odsek 2 sa použije primerane.

(4) Na účely tohto zákona sa zmenou právnickej osoby rozumie zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie právnickej osoby, prevod imania na spoločníka, zmena právnej formy právnickej osoby alebo premiestnenie sídla právnickej osoby do zahraničia.

Súvisiace ustanovenia:

§ 2 (pôsobnosť zákona), § 3 (trestné činy právnických osôb), § 4 (trestná zodpovednosť právnickej osoby), § 5 (vylúčenie trestnej zodpovednosti niektorých právnických osôb), § 6 (páchateľ, spolupáchateľ, účastník), § 8 (účinná ľútosť), § 10 a nasl. (jednotlivé druhy trestov), § 25 (zmena, zrušenie a zánik právnickej osoby)

Súvisiace predpisy:

§ 8 TZ (trestný čin), § 9 a nasl. TZ (druhy trestných činov), § 13 TZ (príprava na zločin), § 14 TZ (pokus trestného činu), § 15 a nasl. TZ (zavinenie), § 19 TZ (páchateľ), § 20 TZ (spolupáchateľ), § 21 TZ (účastník), § 41 TZ (úhrnný trest a spoločný trest), § 42 TZ (súhrnný trest), § 172 a nasl. TZ (jednotlivé činy, na ktoré sa vzťahuje pôsobnosť zákona o TZPO); § 68 OBZ (zánik spoločnosti), § 69 OBZ (zrušenie spoločnosti bez likvidácie), § 151 OBZ (zrušenie a likvidácia spoločnosti)

K ods. 1

1. Trestná zodpovednosť fyzických osôb je prísne individualizovaná, t. j. fyzická osoba zodpovedá iba za svoje vlastné protiprávne konanie. Trestná zodpovednosť fyzickej osoby sa nedá „preniesť“ na inú fyzickú osobu.
2. Zavedenie trestnej zodpovednosti právnických osôb prinieslo do právneho poriadku novú zásadu – **zásada prechodu trestnej zodpovednosti na právneho nástupcu právnickej osoby** – (§ 4 ods. 5, § 7 ods. 1 TZPO) – trestná zodpovednosť právnickej osoby nezaniká vyhlásením konkurzu, vstupom do likvidácie, jej zrušením alebo zavedením nútenej správy. Trestná zodpovednosť právnickej osoby, ktorá bola zrušená, prechádza na všetkých jej právnych nástupcov. Zmyslom predmetných ustanovení je predovšetkým zabrániť tomu, aby sa právnická osoba, ktorej má byť, resp. bolo pričítané spáchanie trestného činu, vyhla dôsledkom trestnej zodpovednosti tým, že sa nejakým spôsobom transformuje (napr. zlúči, splynie, rozdelí, prevedie majetok na právneho nástupcu a pod.).

3. Z uvedeného vyplýva, že na rozdiel od trestnej zodpovednosti fyzických osôb, pri ktorých trestná zodpovednosť, okrem iných okolností, zaniká aj smrťou páchatel'a, pri právnickej osobe nemá zánik právnickej osoby vždy za následok zánik trestnej zodpovednosti tejto právnickej osoby.
4. Podľa dôvodovej správy, problematiku prechodu trestnej zodpovednosti právnických osôb je nevyhnutné výslovne upraviť v zákone, v opačnom prípade by zrušenie právnickej osoby s právnym nástupcom znamenal jednoduchý spôsob, ako sa trestnej zodpovednosti vyhnúť. Takáto právna úprava nie je ojedinelá a možno ju považovať za štandard v rámci právnych úprav trestnej zodpovednosti právnických osôb. Na základe uvedeného bude trestná zodpovednosť právnickej osoby prechádzať na všetkých jej právnych nástupcov.
5. Spracovateľ návrhu zákona o TZPO sa pri formulácii právnej úpravy prechodu trestnej zodpovednosti na právneho nástupcu právnickej osoby inšpiroval českým zákonom o trestnej zodpovednosti právnických osôb. Český zákonodarca si ako inšpiráciu zobral rakúsku úpravu, konkrétne § 10 rakúskeho Spolkového zákona o zodpovednosti združení za trestné činy z roku 2005 (Verbandsverantwortlichkeitsgesetz), ktorý upravuje otázku tým spôsobom, že účinky spojené s trestnou zodpovednosťou právnickej osoby nastávajú voči jej právneho nástupcovi bez ďalšieho v momente vzniku právneho nástupníctva.
6. **Právne nástupníctvo** v zmysle teórie práva znamená relatívne nadobudnutie práv a povinností, ktoré niekto stratil. Právny nástupca vstupuje voči tretím osobám do právneho postavenia svojho právneho predchodcu. Právne nástupníctvo sa tiež označuje ako právna postupnosť – **sukcesia**. Sukcesia môže byť **univerzálna**, keď právny nástupca vstupuje do všetkých práv a povinností svojho predchodcu, alebo **singulárna**, ktorou vstupuje len do určitého práva a povinnosti.
7. K prechodu trestnej zodpovednosti právnickej osoby dochádza v zmysle tohto ustanovenia objektívne, bez ohľadu na to, či právnická osoba ako právny nástupca vedela (resp. mohla vedieť), že sa pôvodná právnická osoba dopustila trestného činu.
8. V zmysle tohto ustanovenia trestná zodpovednosť právnickej osoby, ktorá bola zrušená, prechádza na všetkých jej právnych nástupcov z moci zákona. Zákon tu nepripúšťa možnosť, že by trestná zodpovednosť prešla len na niektorých právnych nástupcov. Ide o celkom nový, pre doterajšie trestné právo neznámy spôsob vzniku trestnej zodpovednosti **ex lege**. To znamená, že bez ohľadu na prejav vôle právnickej osoby prejde trestná zodpovednosť právnickej osoby na jej právneho nástupcu.
9. Všeobecnú úpravu zrušenia právnickej osoby obsahuje § 20a OZ. Právnická osoba sa **zrušuje dohodou, uplynutím doby** alebo **splnením účelu**, na ktorý bola zriadená, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak. Právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak. Pred zánikom právnickej osoby sa vyžaduje jej likvidácia, pokiaľ celé jej imanie nenadobúda právny nástupca alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Ustanovenia Obchodného zákonníka o likvidácii obchodných spoločností sa primerane použijú aj na likvidáciu inej právnickej osoby, pokiaľ z ustanovení upravujúcich tieto právnické osoby nevyplýva niečo iné.
10. K prechodu trestnej zodpovednosti právnickej osoby na právnych nástupcov dochádza vždy, keď došlo k právnemu nástupníctvu. **Moment** prechodu trestnej zodpovednosti právnickej osoby bude spojený s momentom účinnosti právneho nástupníctva a bude

závisieť od konkrétneho typu právneho nástupníctva. Právnických osôb, ktoré podliehajú trestnej zodpovednosti, je veľký počet a môžu sa líšiť právnou formou. Iným spôsobom dochádza k právnemu nástupníctvu obchodných spoločností, inak pri cirkvách a náboženských spoločnostiach, inak pri neinvestičných fondoch či nadáciách. Právne účinky spojené so vznikom, zmenou alebo zánikom príslušnej osoby spravidla vznikajú zápisom do obchodného registra, resp. iného príslušného registra (k tomu pozri komentár k § 1 TZPO). Z časového hľadiska môže dôjsť k prechodu trestnej zodpovednosti na právnickú osobu v ktoromkoľvek okamihu existencie právnickej osoby.

11. Právne nástupníctvo bude úzko previazané najmä s prechodom imania zrušenej právnickej osoby, ktorý najadekvátnejšie vyjadruje väzbu na (pôvodný) majetkový substrát právnickej osoby. Z dikcie ustanovenia odseku 1 vyplýva, že právne následky nástupníctva, t. j. prechodu trestnej zodpovednosti právnickej osoby, sa predpokladajú počas celého trvania trestného konania vrátane vykonávacieho konania. V prípade, že dôjde k zrušeniu právnickej osoby, trestná zodpovednosť prechádza na všetkých právnych nástupcov v akomkoľvek štádiu trestného konania. Z tohto pravidla zákon ustanovuje dve výnimky:
 - ak dôjde k zrušeniu právnickej osoby **pocas vykonávacieho konania**, súd, ktorý rozhodol o vine a treste, na návrh právneho nástupcu tejto právnickej osoby rozhodne o tom, či alebo v akom rozsahu sa nevykonaný trest vzťahuje aj na tohto právneho nástupcu (§ 7 ods. 3 TZPO);
 - trestná zodpovednosť právnickej osoby na **fyzickú osobu neprechádza**.
12. Ako už bolo uvedené, zákon pamätá aj na prípad, keď celé imanie po zrušení právnickej osoby preberá fyzická osoba. V tomto prípade trestná zodpovednosť právnickej osoby na fyzickú osobu neprechádza. S možnosťou prechodu právneho nástupníctva **z právnickej osoby na fyzickú osobu** v obchodnom práve počítá ustanovenie § 88a OBZ. Takáto situácia môže nastať, ak nastanú dôvody zrušenia spoločnosti podľa § 88 ods. 1 písm. a), c), d), e), f) a g) OBZ pri jednom spoločníkovi alebo pri viacerých spoločníkoch a ak v spoločnosti zostáva iba jeden spoločník, môže sa tento spoločník rozhodnúť, že prevezme ako právny nástupca imanie zrušenej spoločnosti bez jej likvidácie. Rozhodnutie musí spoločník urobiť do jedného mesiaca odo dňa, keď nastal uvedený dôvod, inak toto právo zaniká a zrušená spoločnosť vstupuje do likvidácie. Rozhodnutie spoločníka musí mať písomnú formu s osvedčeným podpisom. Ak je spoločníkom spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie, vyžaduje sa na takéto rozhodnutie súhlas valného zhromaždenia. Účinky prevzatia imania spoločnosti spoločníkom nastávajú **zápisom do obchodného registra**. Zápisom do obchodného registra prechádzajú na spoločníka aj práva a povinnosti zaniknutej spoločnosti vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov.
13. V zmysle znenia ustanovenia trestná zodpovednosť právnickej osoby, ktorá bola zrušená, prechádza na všetkých jej právnych nástupcov. Znamená to, že ak právnická osoba, ktorá je bezprostredným právnym nástupcom trestne zodpovednej právnickej osoby, opäť zanikne alebo sa zlúči, resp. rozdelí, je aj táto právnická osoba trestne zodpovedná. Napríklad právnická osoba Z sa rozdelí na právnické osoby Y a X. Následne sa právnická osoba Y rozdelí na právnické osoby YA a YB. Trestne zodpovedná bude jednak spoločnosť X ako právny nástupca v prvom rade právnickej osoby Z, ale aj právnické osoby YA a YB ako právni nástupcovia v druhom rade.

14. Vzhľadom na možné obštrukcie počas trestného konania je v zmysle § 25 TZPO štatutárny orgán právnickej osoby alebo jeho člen, proti ktorej bolo začaté trestné konanie, povinný bez meškania písomne oznámiť prokurátorovi a v konaní pred súdom predsedovi senátu vykonávanie právnych úkonov a vznik právnych skutočností, ktoré môžu spôsobiť jej zmenu, zrušenie alebo zánik. Na nadobudnutie účinnosti právnych úkonov smerujúcich k zmene, zrušeniu alebo zániku právnickej osoby sa vyžaduje v prípravnom konaní písomný súhlas sudcu pre prípravné konanie a v konaní pred súdom a vo vykonávanom konaní písomný súhlas predsedu senátu.
15. V trestnom konaní je potrebné dbať na to, aby počas trestného konania nedošlo k odstráneniu, resp. prevádzaniu majetku trestne zodpovednej právnickej osoby. Na to je potrebné využiť obmedzujúce a zaisťovacie opatrenia podľa § 26 TZPO, predovšetkým uloženie povinnosti zložiť peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde, alebo zákaz nakladania s určitými vecami alebo právami. Okrem opatrení možno použiť aj ďalšie inštitúty upravené v Trestnom poriadku, napríklad zaistenie peňažných prostriedkov v zmysle § 95 TP alebo zaistenie zaknihovaných cenných papierov podľa § 96 TP.
16. Z povahy právneho nástupníctva je zrejmé, že nemusí vždy dôjsť k prechodu všetkých práv a povinností na jedného právneho nástupcu, ale týchto právnych nástupcov môže byť viac, prípadne môžu byť prevedené iba niektoré práva a povinnosti. Pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu v prípade prechodu trestnej zodpovednosti by mal súd pri ukladaní trestu zohľadniť aj to, v akom rozsahu na každého z právnych nástupcov prešli výnosy, úžitky a iné výhody zo spáchaného činu, prípadne aj to, či a v akom rozsahu niektorý nástupca pokračuje v činnosti, v súvislosti s ktorou bol trestný čin spáchaný.

K ods. 2

17. Ustanovenie upravuje pravidlo, že na ukladanie úhrnného trestu, spoločného trestu, súhrnného trestu a ďalšieho trestu právnomu nástupcovi právnickej osoby sa použijú príslušné ustanovenia Trestného zákona, pokiaľ nie je takýto postup z povahy veci vylúčený.
18. Východiská pre ukladanie úhrnného trestu sú upravené v § 41 ods. 1 a 2 TZ. Príslušné ustanovenia Trestného zákona sa použijú primerane s určitými modifikáciami, pretože právnickej osobe nemožno uložiť niektoré tresty, napríklad trest odňatia slobody, trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach. Do úvahy tu tiež prichádza **upustenie od súhrnného trestu a ďalšieho trestu** v zmysle § 44 TZ, ak súd považuje trest uložený skorším rozsudkom na ochranu spoločnosti a nápravu páchateľa za dostatočný.
19. Pri ukladaní úhrnného trestu sa v zásade uplatňujú tri špecifické zásady, a to v rôznych podobách a modifikáciách. **Zásada kumuláčna** (sčítacia) vychádza z pravidla, koľko trestných činov, toľko trestov (*quot delicta, tot poenale*). Pri používaní tejto zásady dochádza k sčítaniu trestných sadzieb (najmä trestu odňatia slobody) za jednotlivé trestné činy. Okrem takejto „čistej“ podoby sa môžu vyskytovať aj v určitej modifikovanej podobe s určitými obmedzeniami, najmä pokiaľ ide o maximálnu výšku trestnej sadzby. **Obsahom absorpčnej zásady** (pohlcovacej) je pravidlo, že vyšší trest pohlcuje trest nižší (*poena maior absorbet minorem*). Je opakom kumuláčnej zásady a jej uplatnenie je východiskom pri privilegovanom trestaní súbehu. Vyskytuje sa v troch formách, t. j. ako absorpcia trestných činov, absorpcia trestných sadzieb, absorpcia trestov. Páchateľ

sa potrestá a trest sa mu uloží iba za trestný čin najprísnejšie trestný. **Zásada asperačná** (zostrovacia) znamená, že trest vymeraný v rámci trestnej sadzby, ktorá je ustanovená za trestný čin najprísnejšie trestný, sa určitým spôsobom zosťri (*poena maior cum exasperatione*) a trest môže byť uložený aj nad hornú hranicu činu najprísnejšie trestného. V podmienkach Slovenskej republiky sa pri ukladaní trestov za viac trestných činov uplatňuje tak zásada absorpčná, ako aj zásada asperačná.

20. Ukladanie úhrnného trestu za dva alebo viac trestných činov sa spravuje **absorpčnou zásadou** uvedenou v § 41 ods. 1 TZ. Môže ísť o súbeh jednočinný alebo viacčinný, rovnorodý alebo rôznorodý. Pri viacčinnom súbehu sa však vyžaduje, aby všetky skutky boli prečinmi. Súd uloží páchatel'ovi trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich **najprísnejšie trestný**. Popri treste prípustnom podľa takého zákonného ustanovenia možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo zbiehajúcich sa trestných činov. Ak sú dolné hranice trestných sadzieb trestov odňatia slobody rôzne, dolnou hranicou úhrnného trestu je najvyššia z nich.
21. Ukladanie úhrnného trestu za dva alebo viac úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, spáchaných dvoma alebo viacerými skutkami, sa spravuje **asperačnou** zásadou uvedenou v § 41 ods. 2 TZ. V tomto prípade sa zvyšuje horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody trestného činu z nich najprísnejšie trestného o **jednu tretinu**; (porovnaj aj nález Ústavného súdu SR, uverejnený pod číslom 428/2012 Z. z.). Popri treste odňatia slobody možno v rámci úhrnného trestu uložiť aj iný druh trestu, ak by jeho uloženie bolo odôvodnené niektorým zo súdených trestných činov.
22. **Spoločný trest** sa ukladá, ak po právoplatnosti rozsudku za pokračovací trestný čin vyjde najavo ďalší trestný čin, ktorý tvorí ďalší čiastkový útok uvedeného pokračovacieho trestného činu (§ 41 ods. 3 TZ). Pri rozhodovaní o spoločnom treste súd zruší v rozsudku skorší výrok o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v jednočinnom súbehu, celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú v uvedenom výroku o vine svoj podklad. Súd pri viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku znova rozhodne o vine za pokračovací trestný čin vrátane nového čiastkového útoku, prípadne za trestné činy spáchané s ním v jednočinnom súbehu, ako aj o spoločnom treste za pokračovací trestný čin, ktorý nesmie byť miernejší než trest uložený skorším rozsudkom. Súd prípadne rozhodne tiež o nadväzujúcich výrokoch, ktoré majú podklad vo výroku o vine. Ak je ukladaný trest za viac trestných činov, ustanovenia § 7 ods. 1 a 2 TZPO, § 42 a § 43 TZ sa použijú primerane. Takýto postup sa nepoužije, ak predchádzajúci rozsudok bol vydaný súdom iného členského štátu Európskej únie.
23. Ak u skoršieho právoplatného odsúdenia za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu nastali účinky jeho zahľadania, súd pri odsúdení páchatel'a za ďalší čiastkový útok toho istého pokračovacieho trestného činu postupuje (uloží trest) bez použitia ustanovenia § 41 ods. 3 TZ.
24. **Súhrnný trest** sa ukladá, ak po právoplatnosti rozsudku vyjde najavo nový trestný čin, ktorý páchatel' spáchal pred tým, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin (§ 42 TZ). Pri ukladaní trestu sa použijú zásady pre uloženie úhrnného trestu. Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento

výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia vecí, trest zákazu činnosti, ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom. V zmysle § 11 ods. 4 TZPO popri sebe nemožno uložiť trest zrušenia právnickej osoby a trest prepadnutia majetku, trest prepadnutia majetku a peňažný trest a trest prepadnutia majetku a trest prepadnutia vecí. Ustanovenie o súhrnnom treste sa nepoužije, ak skoršie odsúdenie je takej povahy, že sa na páchatel'a hľadí, ako keby nebol odsúdený, alebo ak skorší rozsudok bol vydaný súdom iného členského štátu Európskej únie (§ 42 ods. 3 TZ).

25. **Ďalší trest súd** uloží, ak odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal pred tým, ako bol trest uložený skorším rozsudkom vykonaný, a ukladá mu trest rovnakého druhu (§ 43 TZ). Ak mu súd v tomto prípade ukladá trest rovnakého druhu, nesmie tento trest spolu s doteraz nevykonanou časťou trestu uloženého skorším rozsudkom prevyšovať najvyššiu výmeru dovoľenú týmto zákonom pre tento druh trestu.
26. **Uloženie samostatného trestu** prichádza do úvahy v prípadoch, keď by sa mal v zmysle § 7 ods. 2 TZPO ukladať úhrnný trest, spoločný trest, súhrnný trest a ďalší trest právneho nástupcovi právnickej osoby, ale takýto postup je vzhľadom na povahu právneho nástupníctva vylúčený. Takýmto prípadom bude predovšetkým situácia, keď by mal byť ukladán súhrnný trest viacerým právnym nástupcom, pričom pôvodný rozsudok, ku ktorému by mal byť ukladán súhrnný trest, bol vyhlásený proti pôvodnej právnickej osobe, ktorá medzičasom zanikla a premenila sa na viacero právnych nástupcov. V takomto prípade bude postup podľa § 42 TZ vylúčený a právneho nástupcovi právnickej osoby sa v zmysle tohto ustanovenia uloží samostatný trest. Pri ukladaní tohto trestu by mal súd brať do úvahy pravidlá pre ukladanie trestov uvedené v § 11 ods. 3 TZPO a pri určovaní druhu trestu a jeho výmery u právnych nástupcov právnickej osoby by mal prihliadnuť aj na to, v akom rozsahu prešlo na právneho nástupcu imanie zodpovedajúce prospechu alebo iné výhody zo spáchaného trestného činu, alebo v akom rozsahu právny nástupca pokračuje v činnosti, v súvislosti s ktorou bol trestný čin spáchaný. Ďalším takýmto prípadom môže byť situácia, keď by mal byť ukladán súhrnný trest právneho nástupcovi právnickej osoby a pôvodným rozsudkom bol pôvodnej právnickej osobe vyslovený, okrem iného, aj trest prepadnutia majetku. V tomto prípade, ak by súd ukladal súhrnný trest, musel by v zmysle druhej vety § 42 ods. 2 TZ znova aj v tomto rozsudku vysloviť trest prepadnutia majetku, hoci pôvodný trest prepadnutia majetku už bol vykonaný a opätovné uloženie trestu prepadnutia majetku by postihlo aj iný majetok, ako bolo vyslovené pôvodným rozsudkom.

K ods. 3

27. Ustanovenie vymedzuje pravidlá pre výkon už uložených trestov v prípade, ak k zmene alebo zániku právnickej osoby dôjde od právoplatnosti rozsudku až do úplného výkonu uloženého trestu. K výkonu jednotlivých trestov pozri komentár k § 30 a nasl. TZPO.
28. Ak nastanú zmeny alebo zrušenie právnickej osoby **počas vykonávacieho konania**, t. j. v čase, keď sa už neuplatňujú obmedzenia týkajúce sa zmeny, zrušenia alebo zániku právnickej osoby podľa § 25 TZPO, nevykonaný trest **neprechádza** na právnickú osobu **ex lege**, ako je to v prípade trestnej zodpovednosti právnickej osoby (pozri

komentár k odseku 1), ale o tom, či alebo v akom rozsahu sa nevykonaný trest vzťahuje aj na tohto právneho nástupcu, rozhoduje prvostupňový súd, ktorý rozhodol o vine a treste.

29. Podľa dôvodovej správy sa zohľadňuje fakt, že nástupnícke právnické osoby nie sú toľkým subjektom ako pôvodná právnická osoba, a preto sa umožňuje, aby na ich návrh trestný súd zmenil účinky prechodu trestnej zodpovednosti, t. j. rozhodol, či trestná zodpovednosť prechádza na všetkých právnych nástupcov a ak áno, tak v akom rozsahu.
30. Dôvodová správa uvádza nasledovný príklad na aplikáciu predmetného ustanovenia: právoplatne odsúdená spoločnosť A, ktorej súd právoplatne uložil trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní v trvaní piatich rokov, sa ešte pred vykonaním celého trestu rozdelí na spoločnosti B a C. Podľa § 7 ods. 1 TZPO v spojitosti so zákonom o obchodnom registri pri zápise nových spoločností B a C zapíše registrový súd do obchodného registra aj to, že tieto spoločnosti postihuje nevykonaný trest zákazu účasti vo verejnom obstarávaní. Spoločnosť B alebo C však bude môcť podať návrh súdu, aby rozhodol, že tento nevykonaný trest sa na ne nevzťahuje alebo sa vzťahuje len v obmedzenom rozsahu. Súd podľa § 11 ods. 3 TZ preskúma, v akom rozsahu na niektorú z nich prešlo imanie zodpovedajúce prosperu alebo iné výhody zo spáchaného trestného činu, prípadne v akom rozsahu ktorákoľvek z nich pokračuje v činnosti, v súvislosti s ktorou bol spáchaný trestný čin, a na podklade toho vydá nový rozsudok.

K ods. 4

31. Ustanovenie je interpretačným pravidlom, ktoré stanovuje, že na účely zákona o TZPO sa zmenou právnickej osoby rozumie zlúčenie, splynutie alebo rozdelenie právnickej osoby, prevod imania na spoločníka, zmena právnej formy právnickej osoby alebo premiestnenie sídla právnickej osoby do zahraničia.
32. **Fúzia** spoločností je súhrnný pojem, ktorým označujeme spojenie dvoch alebo viacerých subjektov. Fúzie môžu prebehnúť dvoma základnými spôsobmi, a to splynutím alebo zlúčením. **Zlúčenie** je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku jednej spoločnosti alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na **inú, už jestvujúcu** spoločnosť, ktorá sa tým stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností. **Splynutie** je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku dvoch alebo viacerých spoločností, pričom imanie zanikajúcich spoločností prechádza na **inú novozaloženú** spoločnosť, ktorá sa svojím vznikom stáva právnym nástupcom zanikajúcich spoločností (bližšie § 69 ods. 3 OBZ).
33. **Rozdelenie** spoločnosti je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku spoločnosti, pričom imanie zanikajúcej spoločnosti prechádza na iné, už jestvujúce spoločnosti, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej spoločnosti, alebo na novozaložené spoločnosti, ktoré sa svojím vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcich spoločností. Každá z nástupníckych spoločností ručí za záväzky, ktoré prešli rozdelením zo zaniknutej spoločnosti na ostatné spoločnosti celým svojím majetkom; na splnenie záväzku sú zaviazané spoločne a nerozdielne. Medzi sebou sa nástupnícke spoločnosti vyrovnávajú v pomere, v akom na ne prešlo čisté obchodné imanie zaniknutej spoločnosti. Ak v rozhodnutí o rozdelení nie je určené, na ktorú spoločnosť určitá časť obchodného majetku prechádza, prechádza táto časť

- majetku do podielového spoluvlastníctva všetkých nástupníckych spoločností; podiely jednotlivých nástupníckych spoločností sa určia pomerom, v akom na ne prešlo čisté obchodné imanie zaniknutej spoločnosti (bližšie § 69 ods. 4 OBZ).
34. Ak nastanú dôvody zrušenia spoločnosti podľa § 88 ods. 1 písm. a), c), d), e), f) a g) OBZ pri jednom spoločníkovi alebo pri viacerých spoločníkoch a ak v spoločnosti zostáva iba jeden spoločník, môže sa tento spoločník rozhodnúť, že **ako právny nástupca prevezme imanie zrušenej spoločnosti bez jej likvidácie**. Rozhodnutie musí spoločník urobiť do jedného mesiaca odo dňa, keď nastal dôvod podľa odseku 1, inak toto právo zaniká a zrušená spoločnosť vstupuje do likvidácie. Rozhodnutie musí mať písomnú formu s osvedčeným podpisom. Ak je spoločníkom spoločnosť s ručením obmedzeným, akciová spoločnosť alebo jednoduchá spoločnosť na akcie, vyžaduje sa aj súhlas valného zhromaždenia. Účinky prevzatia imania spoločnosti spoločníkom nastávajú zápisom do obchodného registra. Zápisom do obchodného registra prechádzajú na spoločníka aj práva a povinnosti zaniknutej spoločnosti vyplývajúce z pracovno-právnych vzťahov (§ 88a OBZ).
35. Spoločnosť môže **zmeniť svoju právnu formu** na inú právnu formu spoločnosti alebo na družstvo (transformácia spoločnosti), ak zákon neustanovuje inak. Spoločnosť zmenou právnej formy ako právnická osoba **nezaniká**. Pri zmene právnej formy spoločnosti je právna subjektivita spoločnosti zachovaná, dochádza však k zmene vnútorných právnych pomerov a právneho postavenia spoločníkov. Na rozhodnutie o zmene právnej formy sa vyžaduje súhlas všetkých spoločníkov, ak zákon alebo spoločenská zmluva neustanovuje inak. Na zmenu právnej formy nie je potrebné uzavretie osobitnej spoločenskej zmluvy alebo zakladateľskej zmluvy a schválenie stanov. Účinky zmeny právnej formy spoločnosti nastávajú zápisom zmeny právnej formy do obchodného registra. Zápisom zmeny právnej formy do obchodného registra existuje spoločnosť alebo družstvo v právnej forme, na akú boli zmenené (bližšie § 69b OBZ).
36. Medzi základné slobody v Európskej únii patrí v zmysle čl. 49 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ C 326, 26. 10. 2012, s. 47 – 390) aj sloboda usadiť sa. **Sloboda usadiť** sa zahŕňa aj právo zahájiť a vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, založiť a viesť podniky, najmä spoločnosti, za podmienok ustanovených pre vlastných štátnych príslušníkov právom štátu, v ktorom dochádza k usadeniu sa, pokiaľ ustanovenia kapitoly o pohybe kapitálu neustanovujú inak. Cieľom ustanovenia je umožniť rovnakú mieru slobody usadzovania sa právnickým osobám, aká je priznaná aj osobám fyzickým. Vzhľadom na uvedené, v zmysle § 26 OBZ môže právnická osoba so sídlom v Slovenskej republike na účel podnikania **premiestniť svoje sídlo do zahraničia** a zahraničná právnická osoba premiestniť svoje sídlo na územie Slovenskej republiky, ak tak ustanoví právo Európskej únie alebo ak to umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom. Právna úprava týkajúca sa premiestnenia sídla právnickej osoby do iného štátu Európskej únie vychádza predovšetkým z nariadenia Rady (ES) č. 2157/2001 z 8. októbra 2001 o stanovách európskej spoločnosti (Ú. v. ES L 294, 10. 11. 2001, s. 1 – 21) a zákona č. 562/2004 Z. z. o európskej spoločnosti. Postup pri zmene sídla je upravený v § 7 a nasl. zákona č. 562/2004 Z. z. o európskej spoločnosti.

Judikatúra:

■ **PL. ÚS 106/2011:** Zákonná úprava trestania musí byť v súlade s (aj ústavným súdom stabilne presadzovanou) požiadavkou materiálneho právneho štátu, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je aj prípustnosť zásahov do základných práv a slobôd len spôsobom a v miere, ktoré obstoja v teste proporcionality.

Nemožno považovať za akceptovateľnú právnu úpravu, v zmysle ktorej sú sudy povinné asperačnú zásadu použiť bez ohľadu na to, či – so zreteľom na individuálne zvláštnosti konkrétnych trestných činov, osobné vlastnosti a pomery páchatel'a – je jej uplatnenie nevyhnutné.

Ani viacčinný súbeh trestných činov nemôže byť dôvodom na obmedzenie, resp. odňatie práva páchatel'a na primeraný, individualizovaný trest. Požiadavka primeranosti trestu k spáchanému trestnému činu nepozná žiadne výnimky, preto v každom jednom prípade bez rozdielu musí mať súd pri rozhodovaní o treste možnosť prihliadať na jednotlivé okolnosti prípadu, ako aj na pomery páchatel'a. Len trest vymeraný s maximálnym ohľadom na charakter jednotlivého prípadu môže byť trestom primeraným.

Pri viacčinnom súbehu úmyselných trestných činov, z ktorých aspoň jeden je zločinom, môže byť trest odňatia slobody nad jednu polovicu trestnej sadzby (ktorej horná hranica bola zvýšená o jednu tretinu) ukladaný len vtedy, ak vzhľadom na všetky okolnosti prípadu a pomery páchatel'a je súd toho názoru, že uloženie trestu odňatia slobody nad jednu polovicu trestnej sadzby bude primerané zbiehajúcim sa trestným činom, za spáchanie ktorých páchatel'a odsudzujú.

Uložený trest by mal zohľadňovať aj skutočnosť, že súd ukladá trest za viacero trestných činov, ktoré boli spáchané v súbehu. Rešpektujúc požiadavku primeranosti trestu by však k zohľadňovaniu existencie viacčinného súbehu mal pristupovať predovšetkým súd, a to popri zvažovaní a zohľadňovaní všetkých ostatných okolností konkrétneho prípadu, a následne by mal uložiť primeraný, individualizovaný trest v rámci zákonných trestných sadzieb stanovených zákonodarcom za trestný čin zo zbiehajúcich sa trestných činov najprísnejšie trestný, s možnosťou zväzenia uloženia trestu v sprísnenej trestnej sadzbe.

■ **R 4/2012: I.** Konanie, ktorého výsledkom je uloženie spoločného trestu podľa § 41 ods. 3 TZ, nie je konaním o opravnom prostriedku vo vzťahu k skoršiemu a podľa tohto ustanovenia zrušovanému výroku o vine o pokračovacom trestnom čine a trestných činoch spáchaných s ním v jednočinnom súbehu. Vyplýva to nielen z viazanosti skutkovými zisteniami v zrušenom rozsudku, ako to § 41 ods. 3 TZ výslovne ustanovuje, ale aj z toho, že súd nemôže meniť právnu kvalifikáciu skoršieho rozsudku, okrem zmeny vyvolanej doplnením skutkových zistení zrušeného výroku o vine o ďalší čiastkový útok (útoky) pokračovacieho trestného činu v novom výroku o vine za tento čin.

II. Viazanosť skorším rozsudkom v zmysle § 41 ods. 3 TZ nebráni uloženiu spoločného trestu podľa tohto ustanovenia, a zároveň úhrnného trestu podľa § 41 ods. 1 a 2 TZ, ak súd zistí, že v súlade s § 122 ods. 13 TZ oznámením vznesenia obvinenia pre čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ktorý je predmetom konania v novoprejednávanej veci, došlo k prerušeniu jednoty skutku vo vzťahu ku konaniu považovanému predchádzajúcim rozsudkom za čiastkový útok pokračovacieho trestného činu.

III. Výrokmi, ktoré majú svoj podklad vo výroku o vine, uvedenými v § 41 ods. 3 veta prvá TZ, sa rozumejú aj výroky ďalších rozhodnutí, ktoré na tento výrok obsahovo nadväzujú.

■ **R 55/2013: I.** Ak z okolností prejednávaneho prípadu a z prechádzajúcich odsúdení obžalovaného vyplýva potreba uloženia súhrnného trestu (§ 42 TZ), súd je povinný na hlavnom pojednávaní vykonať dokazovanie prečítaním podstatného obsahu spisov o predchádzajúcich odsúdeniach, aby aj negatívny záver súdu o tom, že súhrnný trest nemožno uložiť, mal oporu vo vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní a nevychádzal len zo všeobecných odborných znalostí a úvah súdu.

II. Ak pri posudzovaní pokračovacieho trestného činu súd dospeje k záveru, že sa niektorý čiastkový útok nestal, nemôže – vzhľadom na ustanovenie § 10 ods. 16 TP – rozhodnúť „iba“ o vypustení takéhoto čiastkového útoku zo skutku uvedeného v obžalobe, ale v tejto časti má rozhodnúť o oslobodení spod obžaloby z dôvodu, že sa čiastkový skutok nestal.